

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petič vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni lasek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 26.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/I. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 181

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Mir pred viharjem

Navidezni mir v Nemčiji zbuja zle slutnje, da se pripravlja še nekaj hujšega — Veliko nezadovoljstvo v vojski — Lokalni upori se širijo po vsej državi

Berlin, 3. julija. r. Po uradnih poročilih vlada v vsej Nemčiji red in mir. Kljub temu pa o normalnem življenju ni niti sledu. Povsod vlada silna razburjenost in nervoznost in nihče ne ve, kaj se bo še zgodilo. Kljub najostrejšim policijskim ukrepom se vedno znova pojavljajo nemiri, ki jih zaduše v krvi. Vse ulice so polne vojaštva. Javna poslopja so najstrožje zastražena. Mnogi jokali, kjer so se po prejšnjem navadno zbirali člani napadalnih oddelkov, so zaprti. Zdi se, da hočejo izvajati najstrožje represalije proti

vsem, ki so bili kakorkoli v zvezi z uporniki. Mnogo se govori o skorajšnji izporembi v vladi. Največje vznemirjenje pa zbuja dejstvo, da vlada veliko nezadovoljstvo v vojski in bi pokret, ki bi prišel s te strani, lahko postal skrajno nevaren za nadaljnji obstoj hitlerjevkega režima. Mnogi premožnejši ljudje bi se radi izselili v inozemstvo, toda ne dobe zato dovoljenja. Meje so najstrožje zastražene, a tudi v vlakih se vrši najstrožja kontrola. Vse živi v popolni negotovosti in pričakuje nekaj novega, usodnega...

velik del prebivalstva, ki ni simpatiziralo s Hitlerjem, poslali v koncentracijska taborišča. Nemiri so zavzeli tak obseg, da so morali pozvati na pomoč vojaštvo.

Papen zopet na svobodi

Pariz, 3. julija. AA. Po najnovejših vestih iz Berlina se zdi, da so Papenu vrnilo svobodo gibanja in da bo predsednik Hindenburg danes popoldne Papena sprejel v Neudecku. Iz Berlina dalje poročajo, da so izpustili in da ni več interniran v svojem stanovanju četrti sin bivšega cesarja princ Avgust Viljem. Izpustili so ga na ukaz Göringa.

Hindenburg čestita Hitlerju

Berlin, 2. julija. AA. DNB poroča: Predsednik Hindenburg, ki se mudi v Neudecku v Vzhodni Prusiji, je poslal kancelarju Hitlerju brzojavko, v kateri se mu zahvaljuje, da je s svojim naglim in energičnim nastopom, tvegajoč hkrati svojo lastno osebo, rešil nemški narod pred veliko nevarnostjo.

Podobno zahvalno brzojavko je Hindenburg poslal tudi predsedniku pruske vlade Göringu.

Nemčijo čakajo še usodni dnevi

Pariz, 3. julija. AA. Pertinax prinaša v današnjem »ECHO de Paris« obširen komentar dogodkov v Nemčiji. Pisec se vprašuje, ali je v Nemčiji res obstajala hitlerjevska levičarska opozicija; sam o tem dvomi. Kar se tiče umora Schleicherja, se je po Pertinaxovem mnenju izvršil zato, da bi Hitler mogel pokazati, da ni pod peto desnice. Pertinax napoveduje usodne dni za nemški narod. Razen notranjih težav ima še velike zunanje-politične težave, ker so proti njemu vstali anglosaksonski upniki. Pisec misli, da bo nemški narod po sobotnih dogodkih izgubil vero v obstoj režima.

Proglas socialnih demokratov

Amsterdam, 2. julija. d. Tukajšnji listi so objavili proglas katerega so podpisali člani glavnega odbora nemške socialno-demokratske stranke. Pri tem uvodoma pripominjamo, da je bil ta proglas tajno razširjen tudi po mnogih nemških mestih.

Socialni demokratje v svojem proglasu ostro napadajo narodno-socialistični režim in pravijo, da je Hitler odgovoren za zločine, ki so jih izvršili njegovi napadalni oddelki, saj je javno odobral njihovo delo. Rabili je ljudi, kakor so bili Röhm, Heines in drugi.

V proglasu pravijo nadalje, da bo prišel dan osvoboditve, ko bodo vsi krvniki tega terorističnega režima dobili zasluženo kazen. Končno pozivajo nemški narod, naj glasno izrazi svoje nezaupanje, ker terorja ni mogoče izvajati nasproti milijonom, ki izkreno povedo, kaj hočejo.

Göringov osebni obračun s Schleicherjem in Papenom

Hude obtožbe pariškega lista — Proti desničarjem je baje Göring postopal na lastno pest

Pariz, 2. julija. d. »Le Journal« objavlja zelo zanimive podrobnosti o sobotnih dogodkih v Berlinu. Göring, ki je po Hitlerjevem naročilu zatrl zarotnike v severni Nemčiji, je po informacijah lista porabil to priliko za svoje osebno maščevanje nad podkancelarjem Papenom in bivšim državnim kancelarjem Schleicherjem. Umor Schleicherja in začasna aretacija Papena kakor tudi akcija proti njegovim sodelavcem ter Herrenklubu, so bili izvršeni brez Hitlerjeve vednosti zgolj na pobudo pruskega ministrskega predsednika.

V času od meseca junija l. 1932. in do prihoda Hitlerja na oblast v januarju 1933. je bil skriviti »Herrenklub« pod vodstvom bivšega kancelarja Papena najbolj odločilna sila v Nemčiji. Vsi sklepi tedanje politike so bili prej določeni v tem klubu, pa tudi bivši prestolonaslednik je bil stalno v zvezi z njegovim vodstvom. Ko je jeseni l. 1932. izpodrli Schleicher Papena z oblasti, je obdržal ta ekskluzivni klub še nadalje svoj vpliv na državne posle. Na ta način se je posrečilo Papenu, da je vrzel meseca januarja l. 1933. Schleicherja ter

ustvaril pobratimstvo s Hitlerjem. V zadnjem času pa se je Papen čim dalje bolj približeval svojem bivšemu nasprotniku in tekmeču generalu Schleicherju.

To dejstvo je bilo povod, da je Göring v prvih trenutkih, ko je prevzel splošno poveljstvo nad Hitlerja za zatiranje zarote, na eni strani izvedel akcijo proti Herrenklubu, na drugi strani pa proti Papenu in Schleicherju. Schleicher je bil ustrežen v sanatoriju Neu-Babelsbergu. Papen je bil naprej aretiran, nato pa zastražen v lastni hiši.

Slabše se je godilo Papenovim sodelavcem. Njegova desna roka, višji vladni svetnik Boos je izvršil samomor, enako tudi njegov drugi tajnik Tschirsky. Razen tega so vdorili oboroženi člani zaščitnih oddelkov v stanovanje katoliškega politika in vodilnega člana Herrenkluba, ministrskega svetnika Klausnerja ter ga ustrelili. Prostore Herrenkluba je Göringova policija zaprla in zapečatila. Njegovi člani se nahajajo na begu, v kolikor jih ni zaprtih ali pa ubitih.

Spremembe v vladi?

Z vso gotovostjo računajo, da bo moral Papen odstopiti

Berlin, 2. julija. r. Kljub rezerviranosti vladnih krogov se vedno bolj širijo vesti, da je treba računati z velikimi izpembami v Hitlerjevi vladi. Te izpembe zahteva ne samo dejstvo, da je položaj podkancelarja Papena postal skoro nevarstven, čeprav uživa popolno zaupanje predsednika republike, marveč tudi za to, ker Hitler temeljito reformira vso stranko. Ker je mnoge njegove dosedanje zveste sodelavce zadelo smrtna kazen, bodo potrebne večje reforme v stranki sami. To pa bo dovedlo tudi do izpemb v vladi. Zelo omajano je stališče propagandnega ministra Göttelea, ki je vedno simpatiziral z radikalnimi krogi v stranki. Zatrjuje se, da bo Göttele imenovan za poslanika v Varsavi, na njegovo mesto pa bo po vsej priliki prišel dr. Ley, ki je sedaj vodja delavske fronte. Na mesto Papena naj bi postal podkancelar pruski ministrski predsednik Göring. Ley je imel že sinoči v Vratislavi govor, v katerem je napovedal radikalne izpembe. Naglasil je, da se bo morala stranka reformirati v duhu, ki ga zahteva Hitler. Utrditi se mora disciplina in zopet mora zavladati v stranki slepa pokorščina od najvišjega do najnižjega. Z zatrditvijo upora je napravljen konec vsem nesoglasjem v stranki. Hitler ima sedaj za seboj ne samo vso stranko, marveč

tudi vso vojsko in bo na tej podlagi gradil svoje nadaljnje delo za ureditve narodnosocialističnega programa.

Pariz, 3. julija. AA. Iz Berlina poročajo: V tukajšnjih političnih krogih se zadnje dni trdovratno širijo glasovi o neizbežnih izpembah, ki se pripravljajo v nemški vladi. Na mesto sedanega državnega podkancelarja Papena bi imel priti predsednik pruske vlade in državni minister Göring. Danes popoldne se bo vršila seja ministrskega sveta in bodo definitivno sklenili o teh izpembah v vladi.

V Ameriki obsojajo prusko brutalnost

Pariz, 3. julija. AA. Iz Newyorka poročajo, da je v ameriškem tisku zavladalo nerazpoloženje nad ukrepi, ki jih je izdal kancelar Hitler zoper nepokorne elemente v stranki. Avtor znanega načrta o spodarski obnovi USA Rarow je imel govor, v katerem se je silno ostro izrazil o Hitlerju.

Pariz, 3. julija. AA. Iz Newyorka poročajo, da je v več mestih prišlo do demonstracij proti nemškemu nacionalnim socializmom. Posebno velike demonstracije so se vršile v Chicagu in Clevelandu, kjer so aretirali tudi več demonstrantov.

Ostavka izvršilnega odbora JUU

Beograd, 3. julija. Glavni odbor JUU je imel včeraj v Domu JUU v Beogradu sejo, na kateri je podala ostavko celokupna uprava izvršilnega odbora s predsednikom Demjanom Rašićem na čelu. Odbor je ostavko predsednika izvršilnega odbora g. Rašića sprejel, ostavko ostalih članov izvršilnega odbora pa vzel na znanje. Tajnik udruženja g. Radojević ostavke ni položil, ker smatra, da je njegovo sodelovanje zaradi tekočih administrativnih poslov še potrebno. Popoldne je tudi tajnik Radojević pisмено podal ostavko in tako je sedaj ves izvršilni odbor v ostavki.

Glavni odbor pod predsedstvom Gjorgija Mihovca je nato pri popoldanskem seji odobrila poročila zastopnikov podružnic v raznih banovinah. Zlasti zanimiva je bila izjava predsednika sekcije savske banovine, v kateri naglašajo, da je bila ostavka posledica sedanega stanja udruženja in razlikih dejanj, ki niso bila organizaciji v korist. Učiteljstvo savske banovine se bo slej ko prej držalo pravil in delalo v njihovem okviru. V nadaljevanju se je je razpravljalo o podrobnosti glavnega obnega zbora, ki bo od 18. do 20. avgusta v Beogradu. O seji je glavni odbor izdal naslednji komunikat:

»Po dvodnevem zasедanju je glavni odbor našel solucijo za nadaljnji uspeh in složno delo JUU. S solucijo so sporazumni vsi člani glavnega odbora vseh sekcij. Položaj so znatno olajšali predsednik in izvršilni odbor s tem, da so položili ostavko. Glavni odbor bo kot vrhovna uprava udruženja prevzel vse posle izvršilnega odbora do glavnih skupščin. Glavni odbor se je zedinil v vseh vprašanjih, ki so bila pa dnevnem redu, kakor sklicanje glavnih skupščin, in določitev dnevnega reda. Glavni odbor apelira na učiteljstvo, da naj bi bila letošnja glavna skupščina manifestacija učiteljske slege za skupno in uspešno delo v korist kralja, država, jugoslovenskega naroda in celokupnega učiteljstva.«

Zakon o mestih

Beograd, 2. julija. p. Skupščinski odbor, ki proučuje zakon o mestih, je danes nadaljeval razpravo o rezerviranih členih. O nekaterih členih je vlada že zavzela svoje stališče. Tudi na današnji seji je odbor postavil več izprijemljivih predlogov. Razpravljali so zlasti o členih, ki govorijo o prenešanem delokrogu in o volitvah župana.

Perzijski šah odpotoval iz Turčije

Ankara, 3. julija. AA. Anatolska agencija poroča iz Carigrada: Perzijski šah je včeraj zapustil Carigrad. Predsednik republike gazi Mustafa Kemal paša je šahu spremilo do ladje, s katero je šah ob 16.25 odplul iz Carigrada.

Zoro-Aga je imel tri ledvice

Pariz, 3. julija. AA. Iz Carigrada poročajo, da so pri obdukciji trupla najstarejšega človeka sveta Zoro-Aga ugotovili, da je imel 3 ledvice.

Roosevelt na dopustu

Washington, 3. julija. AA. Predsednik Roosevelt je odšel na dopust na enomešno križarjenje po srednjem ameriškem morju. Predsednik potuje na križarki »Houston«, ki jo spremljata dva rušilca. G. Roosevelt bo na vožnji obplul Portorico in kolumbijsko obalo, nato bo pa krenil skozi panamski kanal v Tihi ocean ter bo po vsej priliki obiskal tudi Havai. S predsednikom Rooseveltom potujeta tudi njegova dva sina.

Angleško-nemška pogajanja

London, 2. julija. AA. Angleško-nemška pogajanja o ureditvi nemškega moratorija za zunanje dolge, ki so se pričela v soboto, so dovolj napredovala. Ni izključeno, da se bodo končala s sporazumom. Angleška vlada je za vsak slučaj prejšnji teden dobila od parlamenta pooblastilo, da sme ustanoviti klirinški zavod in omejiti uvoz iz Nemčije. Kdaj naj se ti ukrepi uveljavijo, bo določila državna blagajna. Za sedaj bo vlada odgledala le protiukrepe do konca sedanjih pogajanj.

Ne hodite skrivaj čez mejo!

Ljubljana, 3. julija. Kljub temu, da je banska uprava že v zadnjih mesecih maja letošnjega leta z vso resnostjo svarila obmejno prebivalstvo, naj ne skuša na tajen in nedopusten način hoditi čez državno mejo, se vendar še vedno ponavljajo vsa obžalovanja vredni primeri, da je ob nameravanem prekračanju državne granice po nevarnih poteh in na nedopustnih mestih kdo ustrelel od stražnih granicnih trupe, ker se ni pokoraval glasnemu pozivu straže. Državna meja mora iz razumljivih razlogov biti ter je tudi strogo zastražena, da je neoparen prehod skoro nemogoč. Straže pogranicnih trupe so po predpisih primorne streljati za onim, ki se ponovnemu pozivu niso pokoraval. Večinoma so ti hlapci, ki mnogokrat le zaradi malega dobička izrabljajo to mejo in zaradi ali težko pristopni teren, posemice ali v skupinah, na tako drzen način tvegajo življenje. Mnogo jih je na med ustrelenimi žrtvami tihotapeke strasti in usodne lahkomiselnosti rodbinskih očetov in celo takih, ki jim sicer ni šlo za preživljanje. Nesrečne slušneje pa, kakor je videti, še niso izužile obmejnega prebivalstva.

Svarim tedaj ponovno in z vso resnostjo obmejno prebivalstvo, da se naj tudi samo med seboj svari in poučuje, da naj ne skuša prekračevati državne meje po nevarnih poteh in na nedopustnih mestih. Kdor pa bi bil zaloten, naj se pokorava pozivu straže ter naj se na klic selotaj, takoj ustavi, ker si s tem zavaruje življenje. Red na državni meji pa zahteva tudi naš ugled in narodni ponos poleg naših bitnih državnih interesov. Obmejno prebivalstvo mora samo izprevideti, da je strogo zastražena državna meja v interesu vseh državljanov, zlasti pa še njih samih kot neposredno izpostavljenih raznim sumljivim elementom, ki skušajo tajno prekračevati državno mejo z škodljivimi namerami. Zato država ne sme in ne more odstopiti od svoje pravice in dolžnosti, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi varuje državno mejo.

Ban: dr. Marušič.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2312.63 — 2323.99, Berlin 1294.58 — 1205.38, Bruselj 795.79 — 799.73, Curih 1108.35 — 1113.85, London 171.75 — 173.35, Newyork 3380.50 — 3428.76, Pariz 224.82 — 225.94, Praga 141.40 — 142.26, Trst 292.01 — 294.41 (premija 28.5 odset). Avstrijski šilling v privatnem kliringu 9.25 — 9.35.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, Pariz 20.285, London 15.53, Newyork 307.5, Bruselj 71.80, Milan 26.39, Madrid 42.05, Amsterdam 208.65, Berlin 117.—, Dunaj 57.60, Praga 12.765, Varšava 56.10, Bukarešta 3.05.

Krvavi nemiri v provinci

Varšava, 3. julija. r. Včeraj je prišel odlok, da se razpuste vsi hitlerjevski napadalni oddelki v Šleziji, ker so

Ponson du Terrail:

Lepa židovka

Roman.

Ta čas so prišli po stopnicah v vežo, krenili so čez vrta in dalje po ozki ulici. Coarasse je stopal na desni, Clodion pa na levi strani prestrašene markize. Plemiča sta držala markizo pod roko in jo priganjala, naj stopa hitreje. Markiza je pa tudi sama razumela, da bi bil vsak odpor ali poskus pobegniti zaman. Hodili so po najbolj zapuščenih ulicah, vendar so pa tu pa tam srečali zakasnelega pešca, toda markiza se je bala poklicati ga na pomoč.

Končno so prispeli v ulico Maubee. Sredi nje se je videla skozi okno visoke hiše luč. Coarasse je tihotaj potikal na vrata te hiše. Luč je izginila in kmalu so se vrata odprla. Na pragu je stala sama gospodična de Saint-Hermine, ki je prestrašeno odskočila, ko je zagledala neznanca žensko.

— Gospodična, — je dejal Coarasse, — nocoj ste vam storila veliko uslugo in zdaj sta na vrsti vi, da nama storite enako uslugo.

— Govorite, — je dejala z drhtečim glasom.

— Ali imate v hiši klet?

— Da.

— Izpremenimo jo v ječo.

Markiza si ni upala dvigniti kapuce in tako gospodična de Saint-Hermine ni vedela, kdo je ta ženska.

Kmalu je imela markiza zvezane roke in z robcem zamašena usta. Zaprla so jo v globoko klet.

— Vsak večer vam prineso sem jesti, — je dejal Coarasse. — Ne morem vam še točno povedati, kako dolgo boste zaprti, pač vas pa lahko zagotovim, da se nama ne bo treba nikogar več bati, kadar odidete odot.

Potem je pustil besnečo markizo v kleti in se vrnil h gospodični de Saint-Hermine.

— V osmih dneh bo vaš oče izpuščen in potem se odpravimo v Ameriko, — je dejal.

— Kdo pa je ta ženska? — je vprašala dekle z drhtečim glasom.

— Dokler se je lahko svobodno kretala v družbi, — je odgovoril Coarasse, — so jo poznali vsi pod imenom markiza de Beausejour.

XXXIII.

MARKIZ DE BEAUSEJOUR

V svojem kabinetu v Chateau-Trompette je sedel guverner Camus de Neuville s povešeno glavo, zatopljen v težke misli. Da so mu rojile po glavi res težke misli, je pričalo že njegovo nagubano čelo.

Komornik je odprl vrata.

Guverner je dvignil glavo in vprašal:

— Kaj je?

— Gospod, — je odgovoril sluga, — baron Hektor de Meilleraye prosí, da bi ga izvolili sprejeti.

— Naj vstopi!

Baron je vstopil.

— Vi tu, Hektor? — je vzkliknil guverner in stopil prišlecu naproti. — Ali mi prinašate zopet kaj novega?

— To pot se motite. Prihajam po obvestilo k vam, gospod guverner.

— Po obvestilo? O kom pa?

— O vašem jetniku.

Guverner je namršil obrvi.

— O grofu Filipu de Blossac hočete govoriti z menoj? — je vprašal.

— Seveda.

Guverner je nestrno zamahnil z roko.

— Ah! — je dejal mračno, — obžalujem, toda pravici bom moral dati pristojo pot.

— Kakšni pravici? — je vprašal Hektor presenečeno.

— Mož, ki je ubil, odnosno naročil svojim prijateljem ubiti pet ali šest najodličnejših plemičev, naj bi ostal nezakazan? — je vzkliknil guverner.

Hektor je samo skomignil z rameni.

— Gospod guverner, pravi krivec tu ni grof Filip de Blossac.

— Kdo pa?

— Prokleto markiza de...

Guverner je zadržal.

— O, ne govorite mi o nji! — je vzkliknil brž.

— Nasprotno, — je odgovoril Hektor, — saj ne morem verjeti, da bi bili tudi vi podlegli vplivu te podle ženske.

— Molčite vendar! — ga je prebil guverner osorno. — Tu bi vas utegnil kdo slišati.

Hektor je zopet skomignil z rameni.

— Dragi prijatelji, — je nadaljeval guverner, — tudi jaz sem bil na vojni in smatrali so me za junaka, kakor druge.

— O tem nihče ne dvomi, — je odgovoril Hektor.

— Raje bi pa imel proti sebi cel armadni zbor, nego tega ženskega demona, ki ga poznamo pod imenom markiza de Beausejour, — je nadaljeval guverner.

— Kaj je res tako močna?

— O tem ni dvoma, saj ima najintimnejše stike z Versaillesom. Gospod de Maupassant in sam kralj izpolnjuje njene želje in če bi se ji zahotelo, me takoj odpokličejo s tega mesta.

— No, končno...

— Počakajte, — je vzkliknil guverner, — povem vam še nekaj več. Ali se spominjate ubogega barona de Saint-Hermine?

— Seveda se ga spominjam.

— No, torej, ta nesrečnejši je še vedno zaprt tu v grajski ječi.

— Ubožec. Kralj je včasih zelo krut.

— Recite raje, da je markiza...

— Kako to?

— Ona sama ga je preganjala s svojo mrznjo in samo nji se mora zahvaliti, da sedi v ječi.

— Kaj li je pa storil baron?

— Nič. Markiza je bila samo ljubosumna.

— Nani?

— Ne. Na gospodično de Saint-Hermine.

Baron Hektor je zateptal z nogo in vzkliknil:

— Sramota je prenašati jarem take ženske.

Guverner na to ni odgovoril.

Hektor je nadaljeval:

— Kaj mislite torej storiti, gospod guverner glede grofa Filipa de Blossac?

— Pustiti ga v ječi, dokler bo le moč.

— A potem.

— Upam, da se bo že našlo kaj, da ne bom primoran izročiti ga sodišču.

— Na kakšni podlagi bi pa mogli grofa soditi?

— Na temelju kršitve zakona o dvo-boju.

— Toda, gospod guverner, — je dejal Hektor, — to bi bila kričeča krivica. On je mirno posetil ljubljeno ženo, sedem ali osem mladih plemičev je pa naveličano na hišo, da bi se polastili njegove žene. Branil se je in na pomoč so mu priskočili njegovi prijatelji...

— Vse to je res, — je pritrdil guverner, — toda ta zadeva...

— No?

— Pri tem je bil ubit moj bratranec.

— To je nesreča.

— In knezoškofov nečak.

— Zakaj so si pa ti gospodje izposodili za orožje markizo de Beausejour?

Guverner za odgovor ni imel več časa. Vrata njegovega kabineta so se odprla in v sobo je planil ves prepoten in zasopel mož.

Bil je markiz de Beausejour, za guvernerjem eden izmed štirih najuglednejših mož Bordeauxa.

— Križ božji! — je vzkliknil guverner, — kaj se je vam pa pripetilo, markiz?

— Moja žena! — je jecjal markiz, — kje je moja žena?

Guverner ga je presenečeno pogledal.

Rusi so se dobro oborožili proti Japoncem

Na Daljnem vzhodu imajo 160.000 vojakov, 6000 strojnih pušk, 1200 topov, 450 letal in 400 tankov

Ruski vojaški strokovnjak B. Nikol'ski piše v ruski reviji »Za Rossiju« o stanju rdeče armade na Daljnem vzhodu. Visti o neprestanem ojačevanju in izborni oborožitvi rdeče armade na Daljnem vzhodu zaslužijo splošno pozornost, pravi Nikol'ski. V času petletke, ki je bila v bistvu intenzivna priprava države in armade na vojno, je bila rdeča vojska opremljena z vsemi tehničnimi pridobitvami naše dobe, tako da je po številu in kakovosti topništva, letalstva in drugih vrst orožja Rusija dosegla evropske velesile ter prekosila srednje in male države.

Posebno važne izpremembe so nastale v reorganizaciji in oborožitvi armade na Daljnem vzhodu. Če je predstavljala še leta 1931. sovjetska oborožena sila na vsem ogromnem prostranstvu Sibirije in Daljnega vzhoda osem strelskih divizij z zelo slabimi tehničnimi četami, je zdaj Rusija proti Japonci do zob oborožena in tehnično naravnost silajno opremljena. Ko so udri Japonci v Mandžurijo, boljševiki niso imeli namena resno braniti svoje primorske kraje. Ko so se pa prepričali, da bodo morali Japonci žrtvovati mnogo časa za pomirjenje in ureditev nove države, so sklenili ob izdatni podpori Amerike bratiti Daljni vzhod, zlasti še Vladivostok.

Ta sklep je bil storjen tudi zato, ker so se poveljniki rdeče armade bali, da bi se ljudstvo ne uprlo, saj je bilo po pravici ogorčeno, da prepušča vlada Japoncem za Rusijo tako važne kraje. Ta čas, ko so imeli Japonci polne roke dela v Mandžukuu, kjer so morali delati mir in utrjevati svoj položaj, je Rusija pridno organizirala in oboroževala svo-

jo armado na Daljnem vzhodu. V začetku tekočega leta so zbrali boljševiki tam 12 strelskih divizij, 12 konjeniških divizij, divizijo težkega topništva, divizijo čet OGPU (državne politične uprave), 5 letalskih brigad in odgovarjajoče število tehničnih oddelkov.

Po približni cenitvi ima Rusija zdaj na Daljnem vzhodu 150 do 160 tisoč vojakov, 6000 strojnih pušk, 1000 do 1200 topov, 450 letal in okrog 400 tankov. Vsi važnejši kraji ob meji so močno utrjeni. Te utrdbе je gradilo okrog 800 tisoč internirancev iz koncentracijskih taborišč. Največjo pozornost pri utrjevanju so posvetili boljševiki Vladivostoku, Habarovsku, Blagovješenskju in Citi. Poleg tega so zgradili 50 novih letališč, več sto kilometrov novih cest ter drugo amursko in sibirsko železnico, ki bo v kratkem dograjena. Iz Baltijskega morja so poslali na Daljni vzhod po železnici več podmornic in torpednih ladij.

Obenem z reorganizacijo na Daljnem vzhodu so bili odstranjeni iz vojske vsi nezanesljivi elementi tako da so morali politično ne dovolj točno opredeljeni častniki in vojski z Daljnega vzhoda v Rusijo ali pa v koncentracijska taborišča. Isto so storili boljševiki tudi s civilnim prebivalstvom. Na mesto odpisanih vojakov, častnikov in civilistov so pa pripeljali zanesljive komuniste in jim priznali razne ugodnosti, da imajo v njih zanesljivo oporo. Pa tudi nacionalni duh so začeli boljševiki gojiti med civilnim prebivalstvom in vojaštvom na Daljnem vzhodu, ker dobro vedo, da je to še vedno zelo učinkovito orožje proti japonski ekspanzivnosti.

Turčija proti tujcem

Turška vlada je izdala lani zakon o manjših obrtih, ki je po njem pridržana pravica izvrševati manjšo obrt samo turškim državljanom. Ta zakon je že stopil v veljavo. Policijske oblasti so odredile, da morajo vsi tuji državljani, mali obrtniki v Turčiji, v dveh mesecih svojo obrt opustiti. V bodoče bodo smeli izvrševati malo obrt samo turški državljani. Doslej je bilo v Turčiji nad 65.000 tujih državljanov malih obrtnikov in vsi ti so kar čez noč izgubili službo. Vlada jim je dovolila kot rešeno dvomesečni rok, da svoja podjetja opuste in se izselijo, če nečjejo ostati v Turčiji.

Ta zakon se pa zaenkrat ne nanaša na ruske emigrante, živče v Turčiji, ker niso niti sovjetski, niti turški državljani, temveč imajo samo začasne izkaznice. Samo v Carigradu je okrog 800 ruskih emigrantov. V Carigradu in v raznih krajih Anatolije živi tudi mnogo Grkov, ki niso turški državljani, in zato jih je zadel ta zakon. Grški listi poročajo, da se bo moralo zaradi zakona o omejitvi male obrti izseliti iz Turčije najmanj 50.000 Grkov.

Kurja tuberkuloza

Pri kokoših se rada pojavi tuberkuloza. Nekatere vrste kokoši so močno okužene s to boleznijo. Ker pa zaklane perutnine ne pregledujejo, če je zdrava, je važno vprašanje, ali se prenese kurja tuberkuloza na človeka. Povzročitelji te tuberkuloze se nekoliko razlikujejo od povzročiteljev človeške tuberkuloze. Vendar pa poznamo primere, ko človek dobi tuberkulozo od perutnine. Možnosti okuženja je več. Neposredni stik nastane pri krmljenju kokoši in snaženju kurikov, lahko se pa okužimo tudi s kurjim mesom ali jajci. Z mesom se prenese kurja tuberkuloza na človeka redko, ker je dobro

prekuhan. Kurja jetra pa navadno niso dobro prepečena in tako je dana možnost, da pridejo živi zarodki v prebavne organe človeka.

V kurjem jajcu so bacili tuberkuloze redki. Če kuhamo jajce mehko, ni jamstva, da so bacili poginili. Šele po 10 minutah kuhanja je jajce sterilizirano. Po ovinku od prašica in goveje živine, ki se tudi lahko okuži s kurjo tuberkulozo, lahko dobi to bolezen tudi človek s prašičjim ali govejim mesom. V interesu človeškega zdravja bo torej, če bodo s tuberkulozo okužene kokoši pokončane.

Afera Staviskega

Komisija francoskega parlamenta, ki preiskuje afero Staviskega, je zaslila tudi poslanca Henriota. Le-ta je svoj čas nastopil pred parlamentom s senzacionalnim odkritjem o stikih Staviskega s člani parlamenta in policijskimi organi. Zdal je Henriot izjavil, da je bil Stavisky v stikih z inspektorjem varnostne službe Bonym. Bivši tajnik Staviskega Romagnino je pred preiskovalnim sodnikom potrdil to izjavo, češ, da lahko dokaže, da je imel Stavisky stike z inspektorjem Bonym. Bony je bil najprej suspendiran, potem so ga pa sprejeli nazaj v službo, ko je prinesel sodnim organom čke Staviskega. Poslanec Henriot je pred preiskovalno komisijo tudi izjavil, da je imel stike s Staviskym in njegovo družbo tudi brat bivšega ministrskega predsednika Chautempsa, odvetnik v Toursu. Preiskovalna komisija je sklenila zasliti še Chautempsa in Romagnino ženo.

Član preiskovalne komisije Mandel je izročil komisiji dve listini ruskega finančnika Folberga, ki se mudi zdaj v Švici. Folberg je potrdil, da je plačal za Bonyja obleko in suknjo pri svojem krojaču. Poleg tega je izpovedal, da so ga litovski državljani v Parizu

ovadili kot boljševiškega agenta in da bi moral biti izgnan. Obrnil se je pa na inspektorja Bonyja, ki mu je obljubil, da mu podaljša dovoljenje za bivanje v Parizu, če mu plača 1000 funtov šterlingov. Folberg je obvestil o tem policijo in je moral Bony Francijo zapustiti.

Usoda velikega smaragda

V Rusiji so našli leta 1834 krasen zelenkasti smaragd, ki je tehtal 2½ kg. Ravnatelj bližnje tovarne Kakovin je spravil smaragd, ki so ga pa med nepričakovano revizijo iz Petrograda našli. Ravnatelj tovarne je bil obsojen, toda predno so ga zaprli, si je končal življenje. Ironija usode je hotela, da smaragd ni prišel v državno zakladnico, temveč je ostal v privatni lastni grofa Perovskega, odkoder je prišel v zbirko kneza Kočubeja.

Po uničenju zbirke iz leta 1905 so našli dragoceni smaragd v parku na posestvu kneza Kočubeja in ga prenesli na Dunaj, kjer ga je kupila ruska vlada in zdaj krasi mineraloški muzej Akademije znanosti v Leningradu. Poleg tega imajo v muzeju grudo aleksandritov, največjo na svetu, težko 5,3 kg; sestavljena je iz 22 kristalov, podnevi je temnozelenka, zvečer pa rdečkasta.

Iz Maribora

Velik požar v Pragerskem. V noči na ponedeljek je nebo nad Pragerskim zaradi skovitega požara tako zarelo, da se je svetel sij videl celo v Mariboru. Ko so ljudje mirno spali, je pričelo goriti na velikem posestvu Jakoba Kozodereca v Spodnji Gorici pri Pragerskem. V hipu so bila v plamenu vsa gospodarska poslopja in hlev. Na pomoč so prišli poleg domačih še gasilci iz Cirkovce, Hoč, Podovca in Ptuj. Posrečilo se jim je rešiti pred grozečim ognjem le stanovanjsko hišo, do čim so ostali objekti do tal pogoreli. Srečo sta imela 22letni Rudolf Kozoderec in 65letni hlapec Jakob Beranič, ki sta tisto noč spala na kozoku v senu. Šele močno prasketanje ju je zbudilo in na veliko grozo sta opazila, da je kozolec že ves v plamenu. Nje nista pomišljala in skočila sta s kozolca, ki se je že začel podirati. Škoda, ki jo je povzročil nočni požar, cenijo na okrog 100.000 Din. Trenutno še ni znano, kako je nastal požar.

Prometni minister v Mariboru. V soboto popoldne je prispel v Maribor v salonskem vozu prometni minister general Milisavljevič. Sprejeli so ga na glavnem kolodvoru šefi posameznih železniških oddelkov, nakar je g. minister inspiciral poslovanje raznih edinic. Popoldne se je z brzovlakom odpeljal v ... toplice ... svoji družini.

Nov šef mariborske mestne policije. Dosedanji predstojnik tukajšnje mestne policije g. dr. Hacin je premeščen k banški upravi v Ljubljano, kamor bo odšel že v četrtek dne 5. t. m. Na njegovo mesto pride za vodjo mestne policije g. J. Radošević, doslej šef policije v Senti. G. Radošević bo prevzel posle že v četrtek.

Občni zbor umetniškega kluba »Brazda«. V nedeljo dopoldne se je vršil občni zbor mariborskega umetniškega kluba »Brazda«, na katerem je bilo sklenjeno, da se delo kluba obnovi. Ob tej priliki je bilo sprejetih več konkretnih predlogov in sestavljen delovni program. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika glavni urednik »Večernika« g. Radivoj Rehar, za tajnika akademski slikar prof. g. Karol Jirak in za blagajnika akademski slikar prof. g. Ivan Kos. Žeteli je, da se v klubu včlanijo vsi slovenski slikarji in kiparji v bliski Stajerski in Prekmurju. Prijave sprejema klubov predsednik.

Tihotapec prodal sodo za saharin. Pred dnevi je pošteno naseljen prematenemu tihotapecu zidar Franc Koštomaj iz Škarbe pri Ptuj. Znana in od policije zasledovana tihotapca Jakob Švarc in Evgen Stanič sta že dalje časa ponujala v nakup večje količine »saharina«. Prvi se je oglašil tudi pri omenjenem zidarju in ga navdušil za svoje tihotapsko blago. Lahkoverni zidar se je dal res pogovoriti in kupil 4 kg »saharina«, ki je bil v originalnem plombiranem zabojčku. Ko pa je mož odprl zaboj, je v svoje veliko začudenje opazil, da ni kupil saharina, marveč navadno sodo.

Zapustil nas je za vedno, previden s sv. zakramenti, naš predobri, nad vse ljubljani soprog, oče, ded in brat, gospod

Ivan Graiser

veletržec z vinom in posestnik

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 4. t. m., ob pol 6. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Kranju. Sv. maše zadušnice se bodo brale v večih cerkvah.

Klanc—Kranj, dne 2. julija 1934.

Zaljubljeni rodbino:

Graiser, dr. Gaj, podpolkovnik Jankovič.

SODAVICARSKO OBRT odda Drnovšek, Raka.

ZA POPRAVNE IZPITE v francosčini in nemščini pripravljam srednješolce (-ke). — A. Potočnik, učiteljica jezikov, Ljubljana, Wolfova ulica 10, 2. stopnišče, II. nadstropje. 2207

DVOSOBNO STANOVANJE s parketi, kopalnico, balkonom in pritliklinami v prvem nadstropju nove vile na Mirju, Marmontova ulica 23, oddam takoj. 2204

NUDIMO VAM za majhen denar dobra oblačila.

A. PRESKEL, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

Če oddajate ali iščete stanovanje

oglašajte v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda 0,50 para.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, Knaflijeva ulica št. 5

RAZPIS.

MESTNO NAČELSTVO V LJUBLJANI razpisuje ofertalno licitacijo za napravo zbiralnih kanalov v šiški.

Ponudbe je treba pod običajnimi pogoji vložiti pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra do

sobote, dne 7. julija 1934 do 11. ure dopoldne.

Tam se dobe vsi razpisni pripomočki za nabavno ceno Din 100.—.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 2. julija 1934.

DR. DINKO PUC l. r.